

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy, soudkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudce JUDr. Ivo Pospíšila v právní věci žalobce: **D. M.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, ve věci žaloby na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného, v řízení o návrhu na přikázání věci jinému krajskému soudu,

t a k t o :

Návrh na přikázání věci jinému krajskému soudu **s e z a m í t á .**

Odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

[1] Žalobou adresovanou Městskému soudu v Praze se žalobce domáhal určení, že zásahy administrativních pracovníků tohoto soudu, zaměstnanců justiční stráže a příslušníků policie České republiky vůči němu, ke kterým došlo v souvislosti s nahlížením do spisu, jsou nezákonné.

[2] Městský soud v návrhu na přikázání věci vyličil skutkový děj následovně. Prvý ze zásahů měl spočívat v jednání pracovníků infocentra Městského soudu v Praze, kteří měli žalobce poté, co jim sdělil spisovou značku soudního řízení, v jehož rámci chtěl nahlížet do soudního spisu, ignorovat, chtít po něm sdělení osobních údajů před příslušníky justiční stráže, zapisovatelkami a civilními osobami, a dále měli žalobci vyhrožovat přivoláním justiční stráže, městské policie a policie ČR. Policii ČR nakonec zaměstnanci soudu skutečně zavolali. Druhý zásah měl dle žalobce spočívat v tom, že jej měl verbálně napadat a vyhrožovat mu jeden z příslušníků justiční stráže, další mu pak měl hrozit násilím a zajištěním, pokud z infocentra neodejde. Nezákonný zásah žalobce dále spatřuje v jednání přivolaných příslušníků policie, kdy jeden z nich měl žalobci vyhrožovat, hrozit zajištěním, nutit jej ukončit nahlížení do spisu a znemožnit mu nahrávání.

[3] Žalobce označil jako žalovaného Ministerstvo vnitra. Městský soud však z obsahu spisu dovozuje, že tento správní orgán může být žalovaným toliko

ve vztahu k poslední zmíněnému zásahu – policie. V dalších zásazích se sám identifikoval jako žalovaný.

[4] Po předběžném posouzení věci dospěl městský soud k závěru, že je na místě ji dle § 9 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), předložit Nejvyššímu správnímu soudu s návrhem na přikázání věci jinému krajskému soudu. Předmětem žaloby jsou totiž skutky (zásahy) vytýkané právě městskému soudu. Navíc se celý incident odehrál v budově soudu. Taková situace by mohla zavdat objektivní pochybnost o nepodjatosti všech soudců specializovaných senátů správního soudnictví městského soudu.

[5] Pro výše uvedené soud navrhl věc přikázat jinému krajskému soudu.

II. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[6] Návrh na přikázání věci jinému krajskému soudu je předčasný.

[7] Podle § 8 odst. 3 s. ř. s. *[s]oudce, který zjistí důvod své podjatosti, oznámí takovou skutečnost předsedovi soudu a v řízení zatím může provést jen takové úkony, které nesnesou odkladu. Předseda soudu na jeho místo určí podle rozvrhu práce jiného soudce nebo jiný senát. Má-li předseda soudu za to, že není dán důvod podjatosti soudce, nebo týká-li se věc předsedy soudu, rozhodne o vyloučení Nejvyšší správní soud usnesením, a jde-li o soudce, Nejvyššího správního soudu, jiný jeho senát.*

[8] Podle § 9 odst. 1 s. ř. s. *[N]ejvyšší správní soud přikáže věc jinému než místně příslušnému krajskému soudu, jestliže pro vyloučení soudců specializovaných senátů místně příslušného soudu nelze sestavit senát.*

[9] Přikázání věci podle § 9 odst. 1 s. ř. s. je vázáno na podmínku vyloučení soudců specializovaných senátů v rámci soudu, který by měl věc projednat, a to v takovém počtu, že nelze k projednání věci sestavit specializovaný senát. Vyloučení soudců správního úseku krajského soudu podle § 8 odst. 3 nebo 5 s. ř. s. je samostatným předpokladem delegace nutné a v řízení o přikázání věci není zkoumáno jako předběžná otázka. Jedinou možnou výjimkou je případ tzv. systémové podjatosti, kdy by o vyloučení soudců správního úseku stejně musel rozhodovat Nejvyšší správní soud, jelikož předseda soudu nemůže rozhodovat ve své vlastní věci (podrobně viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 26. 3. 2020, č. j. Nad 8/2019 - 65, č. 4062/2020 Sb. NSS).

[10] Nejvyšší správní soud předně připomíná, že dříve, než krajský (městský) soud přeloží svůj návrh na přikázání věci jinému krajskému soudu, zajistí, aby se všichni účastníci řízení mohli vyjádřit k tomu, kterému soudu má být věc přikázána (srov. KOCOUREK, T. k [§ 9], v KÜHN, Z., KOCOUREK, T. a kol. *Soudní řád správní*. Komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, 1104 s.).

[11] Dále, a to je zcela zásadní, nelze ani přehlédnout, že městský soud nepostavil najisto, kdo je žalovaným správním orgánem. Tuto otázku je však nutné vyřešit přednostně, jelikož se od ní odvíjí závazný procesní postup pro rozhodování o vyloučení soudců podle § 8 s. ř. s., potažmo přikázání věci podle § 9 s. ř. s.

pokračování

[12] V řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem je žalobce povinen tvrdit skutečnosti, na jejichž základě může soud určit, komu je zásah přičitatelný. Za tímto účelem je soud případně povinen vyzvat žalobce k doplnění žaloby, „ve složitějších případech bude třeba tvrzení žalobce upřesňovat postupně ve více krocích (opakovanými postupně se upřesňujícími či obsahově se nově zjištěným skutečností přizpůsobujícími výzvami)“ (viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 9. 12. 2014, č. j. Nad 224/2014 - 53, č. 3196/2015 Sb. NSS, bod 51). Na tomto základě a „s přihlédnutím k dalším případným informacím, které má soud k dispozici (např. z vyjádření osob či orgánů, které jako potenciální žalovaní připadají v úvahu zejména proto, že je za ně označil žalobce nebo že to vyplývá z obsahu zjištěné učiněných soudem – jsou-li zde takové „konkurující síly“ osoby či orgány, které by mohly být žalovaným, je zásadně třeba k řádnému zjištění skutkového stavu vyžádat si jejich vyjádření“, nakonec soud „posoudí, kterému správnímu orgánu je s ohledem na tato tvrzení jednání, jež má být podle žalobce nezákonným zásahem, přičitatelné. Takový správní orgán by měl být v řízení žalovaným.“ (bod 52) Liší-li se právní závěr soudu od postoje žalobce, upozorní jej a vyzve, aby na něj případně reagoval (bod 55). Pokud žalobce označení žalovaného nezmění, nemůže být jeho žalobě vyhověno, o čemž musí být poučen (bod 57). Případnou změnu označení sdělí soud původnímu i novému žalovanému (bod 59).

[13] Prvním úkonem ve věci (dle předloženého spisu) však bylo vypracování návrhu na přikázání věci jinému soudu a jeho následné zaslání Nejvyššímu správnímu soudu. Městský soud tak za současného stavu řízení, není žalovaným. Určení žalovaného je úkolem tohoto soudu, který musí předcházet dalším krokům v řízení, včetně případného postupu podle § 8 a 9 s. ř. s. (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 3. 2021, č. j. Nad 24/2021 - 69). Od jeho výsledku je odvislý další postup v této věci.

[14] Jelikož o vyloučení soudců správního úseku městského soudu není prozatím možné procesně řádným způsobem rozhodnout, soud návrh předsedy senátu na přikázání věci podle § 9 odst. 1 s. ř. s. pro předčasnost zamítl (k výroku srov. usnesení ze dne 30. 11. 2009, č. j. Nad 23/2009 - 32).

[15] Nadto Nejvyšší správní soud městskému soudu připomíná, že v návrhu na přikázání věci jinému krajskému soudu je nutné uvést nejenom skutečnosti, které signalizují riziko systémové podjatosti, ale i další okolnosti, které vyvolávají oprávněné (myslitelné) pochybnosti o nepodjatosti všech soudců správního soudu na základě samotné povahy projednávané věci či z jiných vážných důvodů (k těmto pochybnostem srov. body [46] až [48] výše citovaného usnesení rozšířeného senátu č. j. Nad 8/2019 - 65).

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. března 2023

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu

